

primeriti, da ga težko stane misliti si, kako je lačnemu. Taka je z narodnimi potrebami. Marsikteri tudi izobraženi Nemec ne more ali se vsaj dela, kakor bi ne mogel zapopasti pritožb nenemških Avstrijancov. Ali kdor živi med njimi in komur ne kalí očesa nikaka strast in sebičnost, bode tudi, kar se tiče narodnosti in jezika, vidil dokaj prave potrebnega. Da je stopnja, na kateri naše ljudstvo stoji, nizka, in da se brez občne omike ne more njega blagovitost povzdigniti, kakor vse želi, to je resnica, ktere nikdor ne spodbija. Ker se pa kri, narodnost, govorica ljudstev ne dá prestaviti ne siloma ne nikakor, je ravno tako gotovo, da se znanosti morejo po ljudstvu le s pomočkom národnega jezika razširjati. Al kako bi to bilo, če se mu kjekod že v ljudskih (kmečkih) šolah vriva ptujščina, in če so višje šole sploh takošne, da se izšolanec in prosti človek več ne razumeta in si dopovedati ne moreta; — kako bo uni temu delil kaj od svojega obilnega kruha dušne omike, kako mu bo razkladal resnice in postave natorstva, človeškega zdravja in družbinskega življenja, če pri vsaki besedi v nemščino zavaža in mu namesti jasnega gladkega poduka nerazumljiva čobodra iz ust prihaja!

Ob šolskih praznikih se odločujejo po vaseh učenci, ki so prišli domú iz mest, od prostih Slovincov in (že na pol tujci) kramljajo nemški, in prosti Slovenec kimaje z glavo sodi: „Kdo vé, ali bo eden izmed njih gospod (to je, duhoven), najberže bodo volcje (tako imenujejo kjekod po Notranjskem vsacega, ki ne študira za mašnika). Samo duhoven (če tudi v svoji delavnosti močno oviran po sedanji uredbi šol), ljudstvu zvest ostaja (med tem ko se druge bistre glavice tujcu pridružujejo slovenstvu v zgubo) in za to tolika želja slovenskih staršev, čakati nove maše svojega sinčka.

Vse drugače in kako lahko bi bilo, da se le nekaj imenitnih učnih predmetov po višjih šolah uči v čistem národnem jeziku. „Pa nimamo učnikov!“ Ni res! imamo jih dovelj, čeravno hvala za to gré njihnemu rodoljubju in ne sedanji uredbi šol. — „Pa nimamo bukev!“ Dosti je, da je jezik uglajen in pripraven za vsako učenost; bukke so berž gotove, če jih je le treba. — „Pa starši sami tega ne želé!“ Starši marsikaj ne želé, nekteri celó šol ne!

Al prestopimo od šol na drugo stran. Bukve je dokaj med ljudstvom; skoraj pri vsaki bajti je kdo, ki zná brati slovensko; in vendar pošiljajo cesarske sodne in druge gosposke terdim Slovincem zgolj nemške pisma, naročila in povabila, da si reveži dostikrat ne vedó kam. Kdo učenih še ni skusil, če je med kmete prišel, kako mu donajajo od vseh strani pisma (šrifte) in ga poprašujejo, kaj to kaj uno hoče, in med tem zdihovaje govore: „Kravo bi dal“, drugi zopet: „par vol bi dal, sto goldinarjev bi dal, če bi znal nemški“. Zakaj pa prijatelj! „Zato, da bi razumel pisma, ki mi hodijo od gosposke, in da bi razumel v kancelii, kaj se meni gospôda“.

Tukaj vidimo izvirek te sumljivosti, te nezaupnosti do gosposkega, do tujca, ki se Slovincu pogostoma očita; tû je izvirek tiste zavidnosti, ki jo razodeva proti „škricu“.

Red kazenske pravde veva v §. 123: Če kaka priča sodnega (nemškega) jezika ne zná, se sme ona samo takrat brez tolmača izpraševati, kadar preiskovavni sodnik, kakor tudi zapisovavec dovelj znata tisti jezik, ktereга priča govori. V tem primerljeji se mora spisom priložiti poverjen prepis zapisnika v sodnem jeziku. Če se pa rabi tolmač, veva postava dalje, „da se mora vsako vprašanje in vsak odgovor tako v jeziku, v katerem se izprašuje priča, kakor tudi v prestavi na sodni jezik v zapisnik postavljati“.

Tako zapoveduje postava, — al kje se spolnuje? Nečemo reči, da brez dovoljnega ozira na narodni jezik ga ni pravosodja (Justiz); al toliko je res, da je ni varščine (garancije) pravičnega sojenja brez tega ozira. Tudi pri

sodnih obravnavah v kazenski pravdi se jezik prič in toženih preveč zanemarja.

Pa se poreče: „Od kod dobiti uradnikov in zlasti pisarjev, ki bi národní jezik dobro znali?“ Šole pa se nasproti izgovarjajo: „moramo tako učiti, da bodo izšolanci pripravní uredniki!“

Kmet vidi, da po kancelijah edino nemščina gospoduje, za to se vé da želi, da bi se mu dete naučilo nemško, in šole se zopet opirajo na to kmetovo izrečeno željo.

Šolskih bukev v narodnem jeziku nihče ne piše, ker ne vidi, kdaj bi se rabile; al šole se nasproti izgovarjajo, da se je deržati nemškega jezika, ker družih bukev manjka! To je tisti „circulus vitiosus“, to je, tisti nesrečni, in zares grešni kolobar, v katerem se slovensčina (in marsikteri drugi nenemški jezik) po sili suče.

Spoznajmo pravo potrebo, spoznajmo pravi namen, in pomočkov ne bo manjkalo! Dajmo národnemu jeziku, kar mu v šoli in pisarnici gré, in nehala bo gnjusna nezaupnost, polovičnost in tema Slovincov (in sploh Nenemcov), in vidili bomo naturi primérjen, lep razcvet cele dežele.

Odkritoserčnik.

Nove bukke.

Alphabet der Geografie zum besseren Verständnisse und Behalten der fremden geographischen Namen von C. M. Teubel, a. ö. Lehrer der englischen Sprache am k. k. Obergymnasium in Laibach etc. Wien, 1859.

Pod tem naslovom leži pred nami Nj. eksc. poglavarju kranjske dežele gosp. Gustavu grofu Chorinskemu posvečena prav praktična knjižica. Po alfabetnem redu razlaga gosp. pisatelj večidel celó resnično pomen geografičnih imen 32 jezikov. Akoravno se pri tematu ni deržal povsod ostro prave pisave, vendar je malokje krivo tolmačil pomen besed. Kar bi očitati imeli v teh razlagah, je beseda: banya, ktero za ogersko ima, pa vendar ni madžarska, ampak ogersko-slovenska, in pomenja duplo, v kateri se voda rada ustavlja. — Bocca, ni ameriška beseda, ampak škipetarska in po Hahnu pomenja: „zerrissenes Felsland“, — herman ne bo obveljalo po gosp. Teubelnovirazlagi v pomenu bruder, — jar ni = Ufer, in Jaroslav ne pomenja „Slavenufer“, ampak Jari, to je, validi, fortis nomen habens, — kara, schwarz, ni samo tartarsko, temuč tudi arjansko-indogermansko. Ravno tako kol = See ni tartarsko, ampak perziško; — tudi mate v imenu Sarmat ne pomenja „Mann“, ampak Sarmatae = Sarmadai = Ueberreste der Meder; — dalje roccae = Felsen, kleine Veste, ni „verfallenes Gestein“, ampak romansko narečje sansk. ráçi, Anhöhe; — Villa je iz vicia, tema: vico, in izvirno pomenja: Dorf, ne pa Landhaus; tudi imena Wehr nikakor ne smemo enačiti z deblom ger. — To so edini pogrški, ktere smo našli pri pregledu te hvalevredne knjižice, prav koristne zlasti učencem latinskih in realnih šol, da si ložej zapomnijo težke geografične imena, in njihove pomene polne prav naravnih poznamovanj. Ne bo se kesal, kdor si omisli knjižico, ki vezana velja 50 nov. kr. D. Terstenjak.

Kratkočasno berilo.

Bil je mož beseda.

„Na noge, gnjilobnež, na noge!“ je zagromel v ponedeljek, precej pred solnčnim izhodom, véliki hlapec nekega kmeta v selu Monzi blizo mesta Nizze na Sardinskem, skozi pol odperte vrata v stanico, v kateri je spal Andrej na revni cehti z zavezano glavo. Bil je namreč nedeljski večer v pivnici dobro omáhan.

Andrej je bil sirota; majhen, medel, rumenkast mladeneč, pripraven za vsako delo — ako se mu je prileglo, kar se je pač malokadaj zgodilo.

Zdravniku sela Monzi je bil tako znan, da je imel po

vsaki nedelji in po vsakem prazniku že obvezila za-nj pripravljene; plačila ni nikolj terjal zdravnik od njega, ker mu je Andrej večidel vsaki pondeljek ali vsaki dan po prazniku najmenj po šest ali osem družih šverkovcev pripočil, katerim je sam bolj ali menj z razbitimi čepinjami k njemu pot pokazal. Andrej je bil pa tudi zabavljaj, da je bilo malo taci; ako so ga desetkrat iz pivnice vergli, se je vernil desetkrat va-njo, in je otepaval z zlomljenimi stolmi, dokler je mogel z roko gibati.

Sodnik ga je bil že tako sit, da je sam rekel, da za-nj ni nikakoršnega mazila, in da bi bilo skoraj najbolje, da bi se enkrat komu tako za štibale uscal, — kakor pravimo Slovenci — da bi se več ne zmaknil.

Mermraje izleze paglovec iz svojega gnjezda po nedeljsko oblečen, kakor se je bil ulegel, verže svojo lopato čez ramo in gré skozi vežo. Tù sreča Andrej Marico, zalo hčerko svojega gospodarja; njo viditi, jo objeti in siloma svoje usta na njene pritisniti, je bilo en trenutek.

Marica je bila že obljubljená velikemu hlapcu Janezu; ko je iz celega gerla na pomoč klicala, skoči njeni ženin Janez in začne po prederznežu mlatiti. Temu se je ta priložnost kaj prilegla. Dolgo je imel že piko do velikega hlapca in zdaj mu je prišla ura, se nad njim znositi. Že je poderl svojega sovražnika na tla, ki je bil veliko večji in močnejši od njega, kar pokliče Marica v svojem strahu še več hlapcov, kateri zgrabijo Andreja od zadej. Viditi, da je premagan, potegne nož iz nedrija in ga verže v hlapca; ker je bil pa ta uren, ga je zadel nož malo v roko, sicer bi mu bil šel ravno v serce.

„Zvežite tolovaja“ — zaupije Janez, ves goreč od bolečine in togote — „da se ne bo mogel ganiti, in verzite ga v prazni svinjak; jutri ga peljem v Nizzo k višji sodniji, da se bo pokoril vse svoje žive dni za svojo hudobijo“.

Tako so storili. Al Marica je bila premehkega serca, da bi bila mogla bridko očitane svojega serca prestati, da je mlademu razgrajacu tako strašno nesrečo naklonila. Po polnoči se splazi Marica v hlev in reče: „Andrej! veš, kaj te čaka; spustila te bom, ako mi pri svetih peterih ranah Kristusovih obljubiš, ta kraj za vselej zapustiti in se ne nad Janezom ne nad kom drugim maševati. Tudi mi moraš obljubiti, da se boš poboljšal; silno težko bi mi djalo, ako bi pred ali pozneje svojemu časnemu in večnemu pogubljenju nasproti hitel“.

Prerezala je vervi, s katerimi je bil povezan. Andreja je tako velika dobrotljivost blage device tako omečila, da se je bridko zjokal; padel je na kolena pred njo in jo prosil za zamero rekoč:

„Ljubil sem te, Marica, brez upanja, da me boš ti ljubila; to me je razkačilo, da sem bil ves divjak. Zdaj se grem v vojake zapisati; znam brati, pisati, rajtati; znabiti, da bom kadaj še kaj več kot prost vojak in takrat bom srečen. Za to bom tebi hvaležen, ker ti si moja rešnica, ktero mi je sam Bog poslal. Toda ne terjaj od mene obljube ali prisege; neprisiljen, iz lastne volje se bom poboljšal. V mojem sercu se ne kuha nikakoršno maševanje, priča tega naj so ti moje solze“.

Tudi Marici se je tergaló serce, ko je zvedila skrivnost njegove nesrečne ljubezni.

„Potolaži se, Andrej“ — mu reče in solze so ji skoraj besede zaverle. — „Božja volja je, da je tako in ne drugače, in kar Bog stori, je vse dobro storjeno. Ne brani se tega, kar sem si od svojih ust odtergala. Na teh dvajset tolarjev. Silno težko je brez cvenka po svetu hoditi. Dobro vem, da ne vzameš nikakoršnega darila od mene; misli si le, da ti té denarje posodim. Pride morda čas, da mi jih verneš“.

Andrej je prejel vés hvaležen denarje in obljubil, jih gotovo verniti; prosil je pa tudi Marico, ga iz lastne volje za slovo poljubiti, v znamenje, da je z njim spravljena. Uslišala je njegovo prošnjo, zdaj pa steče z berzimi nogami

Andrej v noči in rosi proti Turinu, kjer se je zapisal leta 1776 ko prost vojak v sardinske strelce.

V selu Monzi se ni nikomur čudno zdelo, da je prederzni mladeneč zginil. Dve leti pretečete, pa še ni bilo ne duha ne sluha od njega; svet je že govoril, da kje dobro spravljen sedi. (Konec sl.)

Spremenjena žalost.

Balada.

Na nebu zvezd truma živó zamigljá,
Čez hribe snežene spet luna posije,
Po milih se dolih ozrè iz nebá,
Ki noč jih temotna s peruti že krije;
Pogled njen nad kočo se borno ustavi,
Nad Miličnim domom v prijazni dobravi.

Pri oknu lesenem že Milka sloní
Po licu solzé se ji vtrinjajo vroče,
Nesreča obupno serce ji morí,
Na dete ozira se mirno spijoče;
Sirota nezmožna serce ji prevzame,
V noči tiho besede zgovarjati jame:

„Nazaj kdo poklical spet blagi bo čas,
Ko ptuje sercé so britkosti mi bile,
Kdo dnevi premili zavernil bo vas,
Ko staršev me blagih rokó so gladile?
Prezgodaj ah! v temno ste večnost zbežale
Ker meni veselja ste dosti dajale“.

„Več staršev ne vgleda temotno okó,
Zapustila mene sta brat in sestríca
Mi ljubi odtegnil celó je rokó,
Pod nebom sem reva ostala samica;
Kdor znancov me vidi, se mene sramuje,
Zato v bolečinah sercé zmír zdihuje“.

„Ah! dete nezmožno, kam hočem s tabó,
Ki toliko zlegov si mi naklonilo,
Naj stvarnik odperl bi ti jasno nebó,
Zvijac dá posvetnih ne boš se učilo,
Potem tudi meni prešle bodo rane,
Ki v sercu prezgodaj so bile užgane“.

Izdihleji Milični dete zbudé,
Nasproti prijazno molí ji rožice,
V obrazu se lunini žarki blišče,
Nedolžno smehlja se rúdeče mu lice;
V očesa zagleda se Milice mile,
In usta so mamica prvič glasile.

Nad glasom otročjim osupno stermí
V očéh lesketajo solzé ji radosti,
Življenje se novo ji v persih zbúdí,
Obeta olajšati serca britkosti;
Objame otroka, poljubi mu lice,
Ga boža ter gladí mu nježne ročice.

„Do smerti ljubila iskreno te bom
Tako je obljubo glasno govorila,
Nesreči nadležni bom prišla v okom,
Veselje in žalost bom s tabo delila“;
Prisego je slišala lunica mila,
Ki zadnje je žarke čez zemljo razlila.

Gr. Krek.

Dopisi.

Iz nemških Rut na Goriškem 15. okt. Naj m dovolijo „Novice“, da se tudi iz našega sicer malo znanega kotiča kaka živa duša oglasi. Namen moj ni ravno nemških Rutarjev, ki pa smo, memo gredé rečeno, terdi Slovenci, povzdigovati za to, da smo lani in letos veliko za Božjo čast storili, ker lahko bi se nam očitalo, da lastna hvala se ne spodobi, — le to je namen mojih verstic, da se razglasi ime podobarja Jakoba Spika iz Tominskega, ki se je pri izdelovanji cerkvenih oltarjev verlega mojstra skazal, čigar delo ni le samo preprostim kmetom všeč, temuč tudi možem, ki take dela bolj natanko presoditi znajo. Z dobro vestjo ga moremo tedaj očitno priporočiti, ker priporočevaje ga damo le hvalo komur hvala gré. Martin Burger.

stave izvoljeni, si prizadjali, da bi se tudi zapoved za razdeljenje srenjskih pašnikov v to postavo vzela, ker to bi bilo gotovo sredstvo, toliko pustih puščaj v rodovitne zemljiša predelati.

Na to odgovorimo, da želja ta razodeva gotovo umnega in za prid svojih sosesčanov unetega moža in da tudi mi, ki smo o tem že veliko pisali, smo ž njim vred prepričani velike dobrote, ki jo napravi taka razdelitev. Al v občinsko (srenjsko) postavo se ne morejo vzeti take posamesne reči. Take reči spadajo v opravilstvo manjšega srenjskega ali pa večjega okrajnega odbora. Komisija je skerbela le za to, da bi se prihodnjim srenjam veliko pravic dalo. Srenjam bo potem v roke dano, vse to izpeljati, kar v svojih zadevah za dobro in potrebno spoznajo. Če bojo srenjski možje, ki si jih bojo srenjčani sami volili, pametni možje, bojo to in še marsikaj drugega lahko dognali. Tako, na priliko, tudi, da naj vsak srenjčan svoje pohoštva asekurira in več takega. Sploh moremo reči, da se je veliko dobrega nadjati za srenje, ako bojo velike in mogočne, ako bojo umno in krepko na noge stopile pod vodstvom modrih županov in umnih srenjskih mož. Če pa bojo le majhne in medle srenjce in če bojo dremale kakor dozdanje, bojo same krive, ako ne bojo dosegle, kar bi pod krilom občinske postave lahko dognale. Za tega voljo bote dve reči posebno imenitne: prvič, da se napravijo kolikor bo moč velike srenje, in drugič, da se izvolijo pametni in za prid svoje soseske marljivi možje.

Vredništvo.

Kratkočasno berilo.

Bil je mož beseda.

(Konec.)

Enega dne pride berhko napravljen sardinsk strelec v Maricno hišo. Marica se je nadjala v malo dneh drugo detce dobiti. Njeni mož Janez, kteremu se je seržant (feldvebel), kar je bil strelec, že velik gospod zdel, je sprejel prav spodobno mladenčca, kteri je bil zdaj dobro olikan in omikan človek. Bil je Andrej. Tega, kar se je nekdanj zgodilo, ni nobeden več omenil.

Zlo zlo se je širilo serce Janezu, ko pride drugi dan Andreja ga časti prosit, lepemu otroku boter biti — povila mu je namreč žena njegova berhkega fantka. Ko je pa detetu še celó dva rimska cekina podaril — 20 tolarjev je ženi koj po svojem prihodu podaril — je zadonela hvala po celem selu.

Andrej je ostal osem dni v hiši, plačeval za Maricnega očeta jéd in pijačo in dajal denarjev otrokom, ki so ga srečevali. „Kadar se mi bo še bolje godilo, ljuba Marica“ — ji reče — „se ti bom gotovo hvaležnega skazal. Zagotovim ti, da bom ostal mož beseda“.

Bil je dobro izurjen vojak in učivši druge v vojaščini si je prislužil dokaj denarjev. Vse mladenče imenitnih stanov, kteri so hotli oficirji biti, je podučeval on; dobro dobro so mu plačevali. Ko je slovó vzel, so ga spremili vsi seljani pol ure delječ; mogel se je namreč o določenem času v svoje mesto verniti.

Bilo je leta 1805, ko so se Francozi s cesarskimi na Laškem vojskovali. Enega večera so peljali iz francozkega tabora ogleduha (špijona), da bi ga ustrelili. Mladi mož se je delal stanovitnega; tolažil je svojo mater, ktera je jokaje poleg njega tekla; vojaki so namreč obsojenca jaderno tirali na morišče. Neprenehoma je upila: „Moj ubogi sin je nedolžen, tako gotovo, kakor gotovo je Bog v nebesih! Hotel se je le podati v tabor, da bi zvedel, ali ni ondi seržant Andrej, njegov boter, ker je slišal, da je prestopil k Francozom. Nedolžen je, nedolžen je! Vi ste ubijavci, pa ne vojaki; to vam rečem kot mati; namest serc imate le kamnje v persih, vi ubijavci! Ali ni več Boga v nebesih, ki bi mojega sina otel! Saj toliko počakajte, da padem pred generalom na kolena in ga prosim milosti svojemu sinu!“

Ne maraje za vse to plakanje in hudovanje prežalostne matere so hiteli vojaki proti mestu, kjer bi bil imel mladenec ustreljen biti. Bili so komaj še sto korakov od morišča, kar izterga mati v svojem obupu nekemu vojaku puško iz rok in se postavi z nastavljenim bajonetom proti vojakom. „Za Božjo voljo, nikarite mati!“ jo prosi sin, in ravno jo hoče vojak, kteremu je puško vzela, z golo sabljo predréti, kar ga prime nekdo z gromečim „Stoj!“ za roko.

Bil je general sam, kteri je šel ravno od svojih opravil v tabor nazaj.

„Kaj imate tù? Kdo je ta človek? Kaj hoče ta baba?“

Materi je bilo privoljeno govoriti. Govorila je: „Jez sem Maria iz sela Monzi poleg Nice; to je moj edini sin Andrej. Francozi so nam kočjo požgali in hlev oropali; mojega moža je bridkost umorila, hčer mi je še pred žalost pokopala; hudobni sosedje so mi v pravadah moje njive požerli, zdaj sem uboga, uboga reva. Napravil se je z mano moj Andrej na pot v francozki tabor, ker je od družih Francozov slišal, da je njegov boter, seržant Andrej, gotovo tudi pri Francozih. Tega je hotel poiskati in prašati, ali bi ne mogel tudi vojak biti; z denarji, ktere bi na roko dobil, me je hotel v oškerbnišče v Nici spraviti. Naj ne gledam nikolj Božjega obličja, ako ni vse resnica, kar govorim!“

„Peljite mi oba v moj šotor!“

„Ali me poznaš, žena?“

„Ne poznam vas, milostivi gospod!“

„Jez sem Andrej, kterega si otéla z galeje; jez sem seržant Andrej, boter tvojega sina; jez sem Andrej Masena*), francozki maršal!“

Omedlevši je padla Marija v roke svojega sina, kteri je mater terdno objemši padel na kolena pred maršalom.

Ko se je zopet zavedla, ji solze veselja in hvaležnosti oblijejo lice; Masena pa jo je poljubil na čelo, ji daruje 20,000 tolarjev za zidanje novega pohoštva, in ukaže, jo s sinom vred v njegovi kočii peljati domú.

(Po francozkem C. Bonafonta).

Kratkočasnica.

Neverjetna novica. **)

Krinolinam, pravijo, da že kljenka. Zakaj slišati je, da je že veliko ženinov, zlasti takih, kteri so v nekdanjo sedmo šolo hodili, se prepričalo, da so francozke krinoline za njih hiše večidel preširoke, to je, take, da skozi njih navadne domačinske duri ne morejo brez škode ne noter ne ven.

Marsikaj družega pa, kar sive glave ali veliko več visokomodri starci govoré in sklepajo, na priliko, da unanja šopirnost po navadnem natornem redu notranjo spričuje, ali da puhlo oblačilo tudi puhlo glavo razodeva, in še veliko več družega in hujšega, hočemo tukaj rajši opustiti in zamolčati, ker se nam opravljanje nespodobno zdi, in ker bi se utegnili misliti, da starcom le čmernost in nevošljivost do mladih let po glavi roji.

Pa, kar veliko več v sebi ima, kakor vse dosedaj rečeno, je to, da so bistre ženske že same spoznale, da je francozka prenapetnost njih veljavi, čeravno jo na videz

*) Andrej Masena, vojvoda rivoljski, knez eslingenski, rojen 1758, je bil izperva res prost vojak, pa je došel čast vojskovodja. Bil je stanovitni tovarš Napoleona I., kteri ga je imenoval „ljubčka vojskine sreče“. Tudi na Krajskem je bil dobro znan in živí še zdaj v narodni, dasiravno ne preestetični pesmi. Umerl je 4. avgusta 1817.

**) Že smo sklenili pravdo o krinolinah in zavoljo tega smo dva dopisa (častita gospoda dopisnika nam ne bota zamerila!) „ad acta“ djali, ker „omne nimium vertitur“, kar nam pošljejo visokospoštovan gospod „neverjetno novico od matere zaničevavke krinolin“. Zavoljo posebnosti naj gré tedaj le še ta sostavček v natis; al le tiho bodimo, da ne pošlje kdo „Novic“ v Pariz; Bog ne daj, da bi zavoljo tega imeli „casum belli!“